

Vejle Kommune

**Analyse af behovet for cykelparkering i midtbyen
Oktober 2003**

**ThomasKrag Mobility Advice
Vibeke Forsting, Bikewise**

Indhold

0. Sammenfatning
1. Forord
2. Grundlæggende om cykelparkering
3. Området, aktiviteter og cykelparkering
4. Parkeringsbehov
5. Parkeringsproblemer
6. Eksisterende parkeringsmuligheder
7. anbefalinger af fremtidig parkering

Appendiks:

1. Behov udpeget ved spørgeskemaundersøgelsen
2. Problemer udpeget ved spørgeskemaundersøgelsen
3. Forslag og kommentarer fremkommet ved spørgeundersøgelsen
4. Vurdering af behov og forslag til løsninger
5. Spørgeskemaundersøgelsen

0. Sammenfatning

Cykelparkeringen i Vejle midtby er analyseret på baggrund af en spørgeundersøgelse blandt Vejles borgere samt tællinger og registreringer i Vejle.

Man kan konstatere, at der mange steder er et uopfyldt behov for parkering af cykler. Behovet er særligt markant i og omkring gågaden.

De stativer, der findes, er af mange forskellige typer og i stærkt varierende vedligeholdelsestilstand. To tredjedele af dem er enten uegnede til cykelparkering eller modne til reparation eller udskiftning.

Det anbefales at vælge og eventuelt udvikle én à to stativtyper, der kan give cykelparkeringen i Vejle et ensartet udtryk. Herudover gives konkrete forslag til hvor der er behov for ny og/eller mere cykelparkering samt hvilke stativer, der kan nedlægges. I alt er der brug for knap 700 nye stativer, heraf de 300 ved stationen.

Det anbefales ligeledes gennem en entydig ansvarsplacering at sikre, at samtlige stativer bliver vedligeholdt.

Endelig anbefales det at udsende en vejledning i god cykelparkering til arbejdspladser, boligselskaber mv.

Der parkeres foran turistinformationen, selvom det ikke er meningen

1. Forord

Der sker et stadigt arbejde med trafikomlægning og trafiksanering i Vejle midtby. Fra cyklistside er fremsat ønsker om forbedring af cykeltrafikkens vilkår, herunder ikke mindst mulighederne for at parkere cykler i Vejle midtby (se nærmere i rapporten "Cykeltrafik i Vejle og midtbyplanen" fra 2002).

Formålet med denne analyse er at vurdere behovet for cykelparkering i Vejle og at give et konkret bud på antal, type og placering af fremtidig cykelparkering i Vejle midtby.

Analysen er gennemført i perioden april-oktober 2003. Til indsamling af data er benyttet en spørgeskemaundersøgelse rettet mod Vejles borgere (gennemført på kommunes hjemmeside og med papir-spørgeskemaer til afhentning/aflevering i Teknisk Forvaltning) samt af tællinger og registreringer på stedet.

Generelt om cykling i Vejle

Cykeltrafikken i Vejle er forholdsvis beskednen. Der cykles pr. indbygger 40 % mindre end i landets byer som gennemsnit og under halvt så meget som i byer som fx Holstebro og Odense.

Bakkerne i Vejle kan til dels forklare, at der cykles mindre. Vejle midtby er dog ikke bakket, og det er påfaldende, hvor lidt cykler ses i gadebilledet. Dette gælder også boligområderne i midtbyen, hvor man ser masser af parkerede biler men næsten ingen cykler, formentlig fordi de er parkeret i kældre og skure.

Orla Lehmanns Gade. Tydeligt behov, ingen stativer

2. Grundlæggende om cykelparkering

Enhver cykeltur ender i en parkeret cykel, og cykeltrafikens omfang er derfor afgørende for parkeringsbehovet. Omvendt spiller parkeringsforholdene for både biler og cykler ind på cykeltrafikens omfang. Når fx så mange vælger at cykle i København skyldes det, at det kan være både svært og dyrt at finde en parkeringsplads til bilen.

I Vejle forholder det sig nærmest omvendt. Der er et stort udbud af gratis og billig bilparkering, og det er i reglen muligt at parkere bilen ganske tæt på målet. I almindelighed er cykelparkeringen ikke tættere på målene end bilparkeringen. Parkeringsforholdene udgør således ikke noget incitament til at cykle.

Cykelparkeringens udfordringer

Cykelparkering er væsentligt mindre pladskrævende end bilparkering, men frembyder særlige udfordringer.

Cyklister er generelt meget afstandsfølsomme. De, der cykler, er sædvanligvis mindre tilbøjelige til at bevæge sig til fods end dem der kommer i bil. I særdeleshed vil cyklende søge at undgå omveje. Cykelparkering, der ligger undervejs til målet, er klart at foretrække. Det er således vanskeligt at få cyklister til at køre forbi det sted, de skal hen, parkere cyklen og så gå tilbage igen.

Cykelparkering stiller også - i modsætning til bilparkering - krav om særlige stativer, der kan fastholde cyklen eller som cyklen kan lænes op ad. Mange cykler er godt nok forsynet med støtteben, der gør det muligt at stille cyklen næsten overalt, men uden stativer har en sådan henstilling tendens til at blive temmelig rodet. Dertil kommer, at de færreste støtteben reelt sikrer cyklen imod at vælte, i særdeleshed hvis den er lastet.

Den gode cykelparkering

Velfungerende cykelparkering er kendetegnet ved

- at den er let at få øje på og ser indbydende ud
- at den ligger i umiddelbar nærhed af målet, og ligger på cyklistens naturlige rute dertil
- at den er brugervenlig og at der er let adgang til stativet.
- at den er tilstrækkelig i antallet af pladser

Herudover er supplerende kvaliteter i forskellig grad efterspurgt. Det drejer sig om

- overdækning af de parkerede cykler
- mulighed for fastlåsning af cyklen
- aflåsning af det område, hvor cyklerne parkeres.

Aflåsning og overdækning er i Vejle i forbindelse med denne analyse fortrinsvis relevant ved stationen. Resten af parkeringen i midtbyen er, når der ses bort fra parkering ved boligerne og arbejdspladserne, korttidsparkering uden disse behov. Dog er beskyttelse af cyklerne både efterlyst og relevant i "minefeltet" ved gågadens nordlige ende.

Til korttidsparkering kan anbefales stativer, der fastholder forhjulet, samt som en helt enkel og generel løsning en bøjle eller lignende, som cyklen kan lænes op ad. Fordelen ved bøjlen er, at den umiddelbart tillader fastlåsning af cyklens stel.

Stativer, der fastholder forhjulet, bør holde hjulets lodrette del, og bør være indrettet, så de er i stand til at støtte både brede og smalle hjul. Vandrette hjulholdere bør undgås, da de ikke fastholder cyklerne godt og desuden kan skade cyklernes hjul.

Stativ med vandret forhjulsholder

Stativ med lodret forhjulsholder

Det er vigtigt, at cykelstativerne tager højde for cyklers faktiske bredde. Er afstanden mellem de enkelte stativer for kort, vil det enten betyde, at parkerede cykler vikles ind i hinanden, eller at kun hver anden plads i praksis benyttes. I almindelighed vil en afstand på mindst 50 cm være nødvendig for at undgå at cyklers styr filtrer sig ind i hinanden. Samme afstand er også tilstrækkelig ved skråstillede stativer, selv om den vinkelrette afstand mellem cyklerne da er mindre, idet styrene her vil være forskudt fra hinanden.

Man kan tilføje udstyr, der muliggør fastlåsning af cykler også når de parkeres i stativer, der alene holder forhjulet. Denne løsning er valgt til en del af cykelparkeringen i Odense.

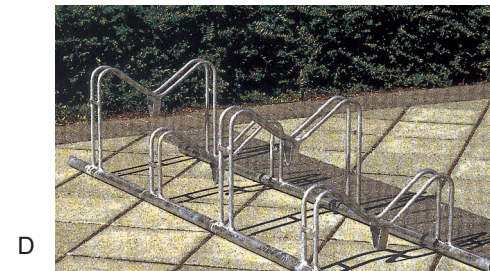
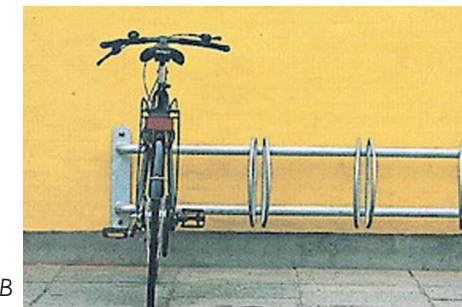
Eksempler til højre:

A-B: Gode forhjulsholdere - holder forhjulets lodrette del og kan udformes, så de tager alt fra smalle til brede hjul.

C: Mindre god forhjulsholder. Holder kun en mindre del af forhjulets lodrette del, og er ikke tilstrækkelig fleksibel med hensyn til hjulbredden.

D: Eksempel på et stativ, der holder den nederste del af forhjulet. Giver dårlig fastholdelse og unødigt påvirkning af hjulene, der let kan ekse.

E-F: Eksempler på stativer, som cyklen kan stilles op ad, og som tillader fastlåsning af stedet. Skånsomme og effektive, men noget mere pladskrævende.

Dårlig cykelparkering ser ikke godt ud

Udover cykelstativernes funktion knytter der sig en signalværdi til stativerne, deres drift og vedligeholdelse.

Velfungerende stativer, hvor cyklerne står vel ordnet, vil således sende et positivt signal, både generelt og for cykeltrafikkens vedkommende. Driftsmæssig omsorg for, at havarerede cykler fjernes, vil styrke dette indtryk.

Omvendt vil stativer, hvor cyklerne står hulter til bulter, sende et dårligt signal. Ligeledes vil dårligt vedligeholdte stativer, selvom cyklerne står rimeligt ordentligt, sende et dårligt signal.

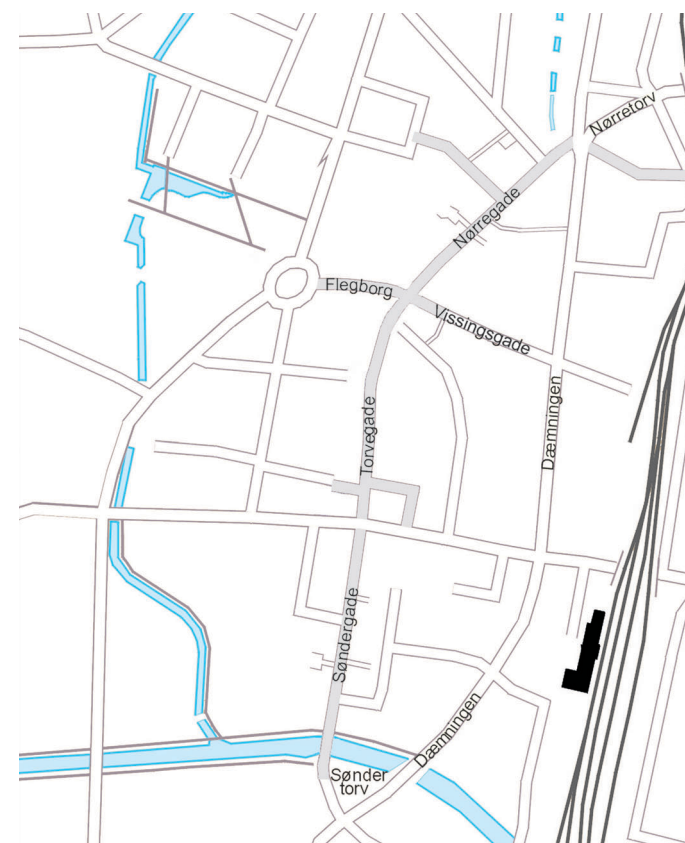
3. Området og analysen

Analyseområdet er afgrænset af gaderne: Vestergade-Dæmningen-Sønderbrogade mod øst, Damhaven mod syd, Enghavevej-Flegborg-Vedelsgade mod vest og Skovgade-Vesterbrogade mod nord.

I den nordlige ende af analyseområdet er Vestergade på opfordring fra gadens handlende som et forsøg afspærret for gennemkørende biltrafik. Formålet er at afprøve, hvorvidt gaden skal have permanent status som gågade.

Analyseområdet er karakteriseret ved

- mange gågader(r) (med vægt på belægning og gadeinventar af høj kvalitet)
- detailhandel: tøj, sko og mode, boligindretning, dagligvarer (Føtex, Kvickly)
- caféer, barer og restauranter
- kulturtilbud: biografer og musikteater
- boliger og arbejdspladser

Kortet viser hovedparten af det område, der er dækket af analysen

Analysen beskæftiger sig hovedsageligt med behovet for cykelparkering i forbindelse med indkøb, pendling (banegården) og forskellige kulturtilbud (herunder besøg på restauranter, biografer og teatre).

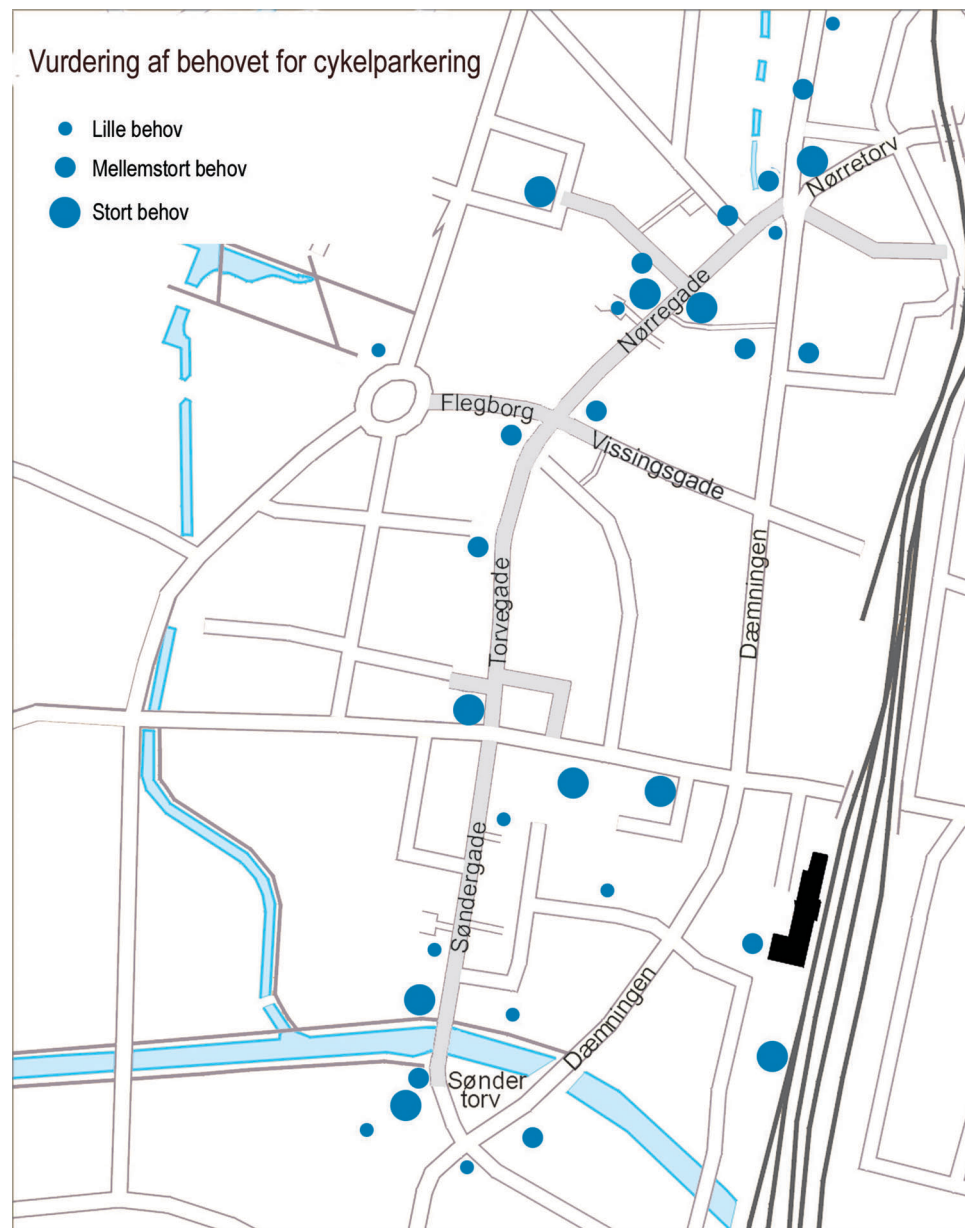
Behov og eventuelle problemer ved cykelparkeringen er kortlagt ved en spørgeskemaundersøgelse blandt Vejles borgere og iagttagelser på stedet. Herudover er den eksisterende parkering registreret og vurderet med hensyn til type og vedligeholdelsesstandard.

Resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen er gengivet i appendiks 1-3 og selve undersøgelsen beskrevet i appendiks 5.

Appendiks 4 indeholder konsulentens forslag til opgradering af cykelparkeringen.

Resultater og forslag vil i det følgende blive gennemgået med eksempler. Der er til at skabe overblik udarbejdet 3 kort over området:

- Kort 1 viser behovet for cykelparkering, baseret på spørgeskemaundersøgelsen suppleret med konsulentens vurderinger
- Kort 2 viser det eksisterende tilbud, klassificeret efter type, antal og vedligeholdelsestilstand
- Kort 3 viser konsulentens forslag til fremtidig cykelparkering

Kort 1

Det samlede behov for cykelparkering, baseret på spørgeskemaundersøgelsen suppleret med konsulentens vurderinger

4. Parkeringsbehov

I en spørgeundersøgelse på kommunens hjemmeside blev Vejles borgere hen over sommeren 2003 opfordret til at udpege de steder i midtbyen, hvor der er behov for cykelparkering, samt de steder, hvor de oplever problemer med at parkere deres cykel.

Undersøgelsen viser, at det navnlig er på og omkring gågaden, at der er behov for cykelparkering. Især i den nordlige del af gågaden - bl.a. på begge sider af Føtex og på Nørretorv - er der behov for cykelparkering. I den sydlige del af gågaden er behovet især stort omkring Åcentret/Kvickly. Desuden er der et markant, stort behov omkring Rådhusstorvet og på Kirketorvet.

Mange peger desuden på, at de har behov for at stille cyklen fra sig i selve gågaden, og en del benytter sidegader, stræder og passager til cykelparkering.

Ved Banegården er det især på banegårdspladsen vest for banen (ved turistinformationen), at brugerne har behov for at stille deres cykler i forbindelse med besøg i kiosk og/eller billetkontor. Hertil kommer et betydeligt behov for langtidsparkering i de dertil indrettede pladser på begge sider af stationen. Behovene fundet ved spørgeundersøgelsen er angivet i appendiks 1.

I forlængelse af undersøgelsen og suppleret med iagttagelser er behovet på relevante steder klassificeret som "lille", "middel" eller "stort". Resultatet er vist på kort 1. Det ses, at der er et særligt stort behov ved de naturlige indgange til gågaden (syd, midt, nord), men at der også er et behov i selve gågaden.

Indgangen til Palads-passagen fra vest. Behov, men ingen stativer på denne side

Gågaden foran Føtex. Tydeligt behov, ingen stativer

Kvicklys indgang mod Dæmningen/Søndertorv. Tydeligt behov, ingen stativer

Bahne-passagen og ved City-frisørerne. Behov, ingen stativer.

Tønnesgade. Uhensigtsmæssig parkering, formentlig pga. dårlige erfaringer med Midtpunktets brugere

5. Parkeringsproblemer

I udpegningen af problemer omkring cykelparkering i midtbyen nævner Vejles borgere i vid udstrækning de samme steder som der hvor de har behov for at parke, dvs. ved Føtex (begge sider), Nørretorv, Åcentret/Kvickly, Rådhuset, Kirketorvet, gågaden, sidegader og passager generelt. Mange siger desuden, at det kan være vanskeligt overhovedet at medbringe en cykel i gågaden pga. de mange udstillinger af tøj mv. i gaden. Problemerne fundet ved undersøgelsen er gengivet i appendiks 2.

Gågaden er præget af livlig gangtrafik og mange udstillinger, der kun leverer beskednen plads til cykelparkering

Hensynsløs cykelparkering, der kunne forebygges med cykelparkering i nærheden

Søndergade ved åen. Behov for parkering, men stativet bruges ikke

Kirketorvet. Pænt antal pladser, men en dårlig stativtype

Paladspassagen. Uheldig stativtype, der kun kan betjene én hjulbredde og selv da giver begrænset støtte

Kirketorvet - øst. Stativet fungerer udmærket, men trænger til vedligeholdelse

Ved Anlægget - Føtex' vestlige indgang. Uheldigt stativ, der kun undtagelsesvis bruges efter hensigten

Volmers Plads. Dårlig stativtype, der forudsætter 'rene' styr af traditionel type

Kvicklys indgang mod p-pladsen ved Damhaven. Dårlig stativtype

Beboerparkering ved Nørregade (som ikke er kommunens ansvar). Principielt gode forhold, men dårlig stativtype

6. Eksisterende parkeringsmuligheder

Som led i analysen er parkeringsmulighederne omkring gågaden og stationen registreret.

Følgende indgår i registreringen:

- antallet af pladser
- det anvendte stativs type
- det anvendte stativs tilstand.

Generelt kan det siges om de eksisterende cykelparkeringer, at

- der er

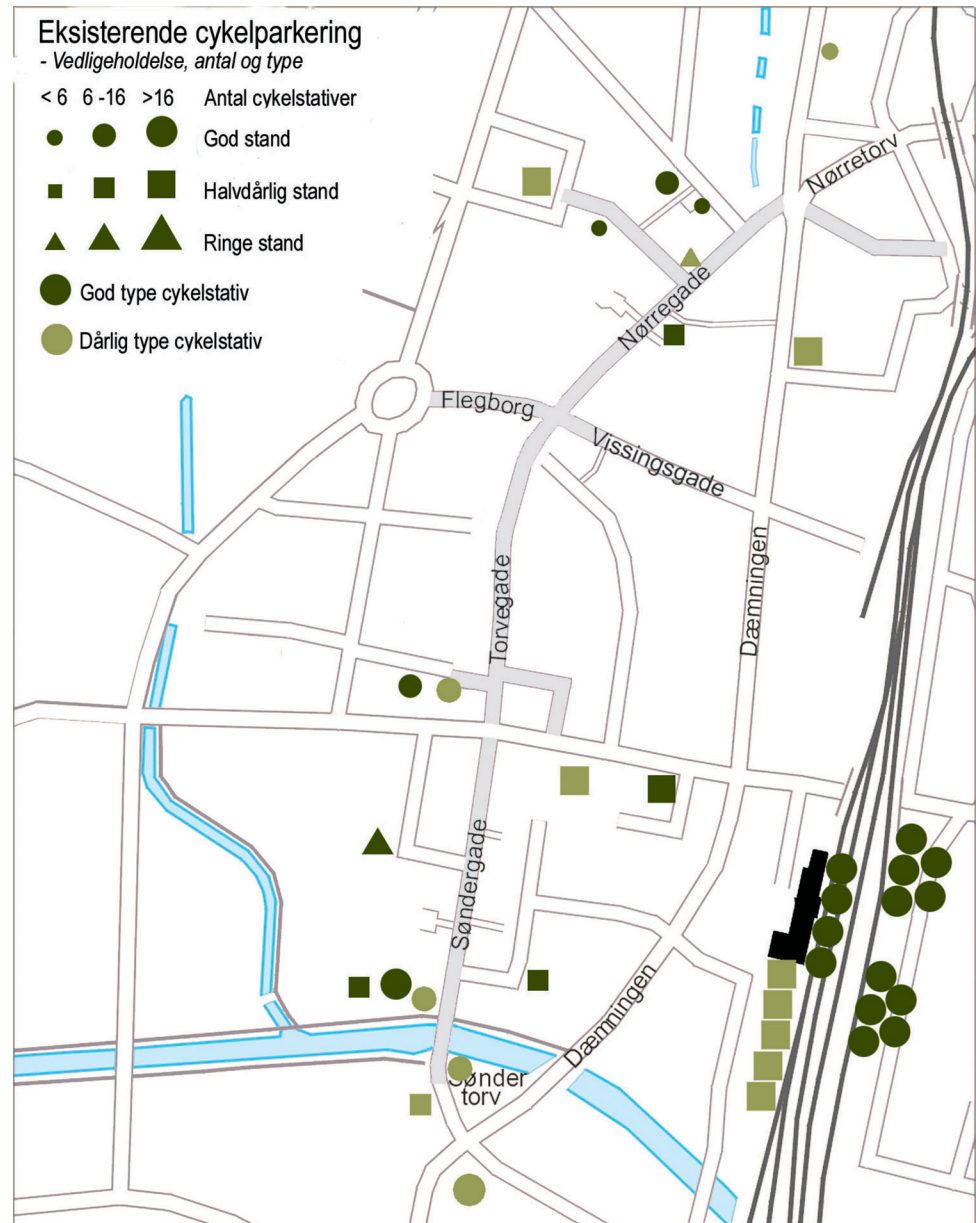

Fjellegade.

Stativer på stationens østside
mange forskellige typer cykelstativer
udskiftning efter pårørelse
- der er en stor del af stativerne, der er i en dårlig vedligeholdelsesstand.

To tredjedele af de registrerede stativer kan beskrives som enten dårlige stativtyper og/eller som værende i mindre god stand.

Resultatet af registreringen er indtegnet på kort 2.

Kort 2. Eksisterende cykelparkering

Symbolernes størrelser repræsenterer hhv. op til 5 pladser, 6-16 pladser og mere end 16 pladser. Hvad type angår, er stativerne inddelt i hhv. gode og dårlige, alt efter om de lever op til de krav, moderne cykler stiller. Den vedligeholdelsesmæssige stand er inddelt i tre niveauer: god, halvdårlig og ringestand.

7. Anbefalinger til fremtidig cykelparkering

Ved spørgeundersøgelsen er fremkommet en række forslag til forbedring af cykelparkeringen. Disse er gengivet i appendiks 3. Konsulenten har på baggrund af spørgeundersøgelsen og registreringen af den eksisterende parkering udarbejdet et samlet forslag.

Helt overordnet anbefales det at imødekomme brugerne behov for cykelparkering og gøre en indsats for, at de oplevede og registrerede problemer løses. På den måde vil Vejle kommune kunne sende et vigtigt signal til byens cyklister om at deres behov også bliver taget seriøst og dermed bidrage til at øge antallet af cyklister i Vejle Midtby.

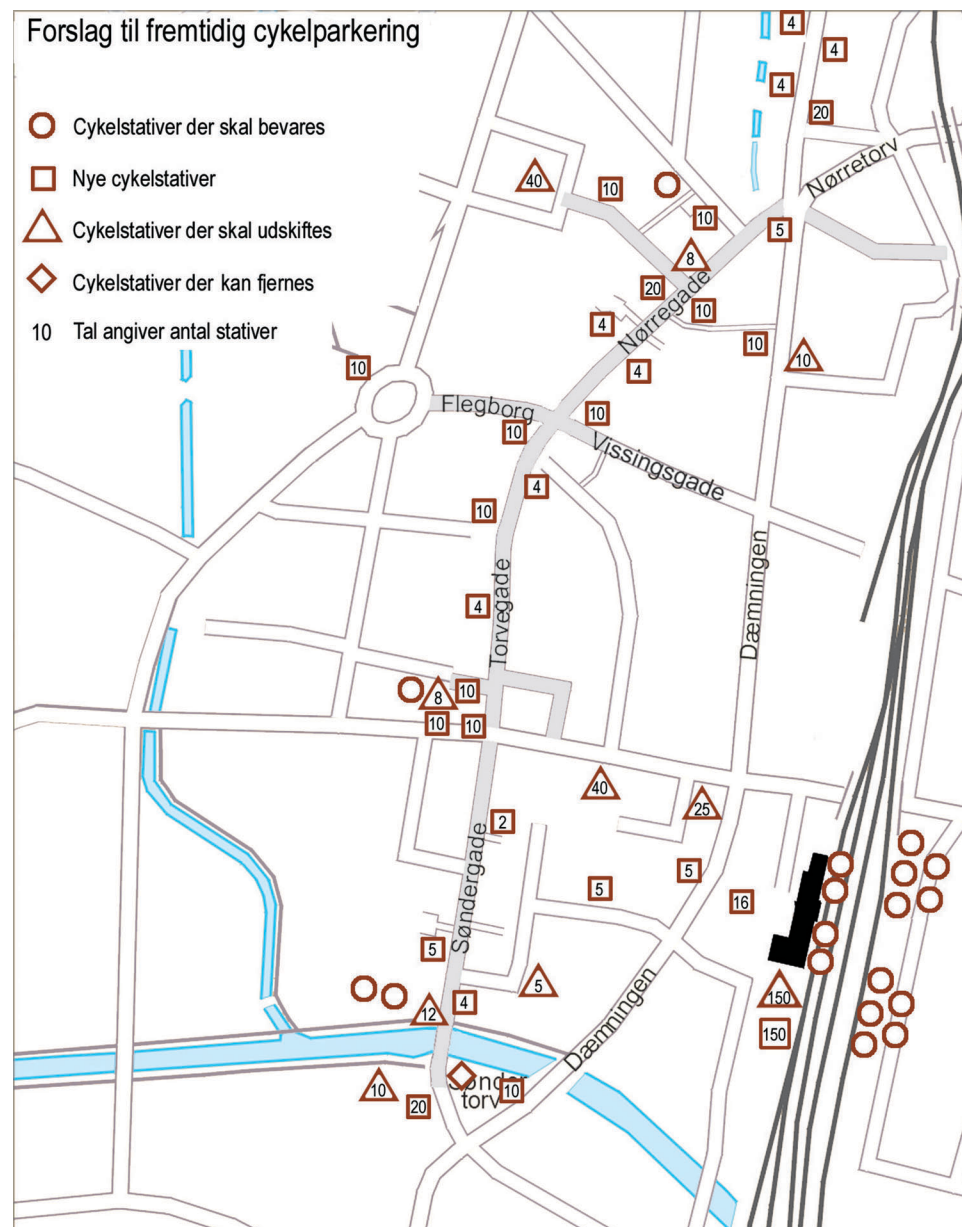
Hvad stativerne angår anbefales det

- alene at arbejde med 1-2 forskellige stativtyper
- at udvikle eller udvælge et særligt Vejle-stativ, der skal være gennemgående i parkeringen
- at udskifte eller reparere stativer, der er dårligt vedligeholdt
- at anlægge nye stativer, hvor der er behov herfor
- at sørge for, at parkeringen er oplyst - det gælder særligt hvor cykler parkeres om aftenen og natten, fx i Midtpunktet samt ved Lidobiografen og Musikteatret
- gennem entydig ansvarsplacering at sikre vedligeholdelse af de enkelte stativer.

Det kan desuden anbefales at udsende en vejledning i god cykelparkering til arbejdspladser, boligselskaber mv.

Konkret vurderes, at der bør etableres cykelparkering:

- i gågaden gavmildt strøet som enkeltstående '2+2'

Kort 3 Forslag til fremtidig cykelparkering

Kortet angiver hvilke parkeringer, der kan bevares, hvor der er behov for udskiftning og hvor der er behov for nyanlæg. I de sidste to tilfælde er antallet af pladser angivet

eller '1+1'-stativer med plads til 2-4 cykler

- i sidegader og passager som ovenfor, som skråparkering op ad husmure eller ved at inddrage 1-2 bilparkeringspladser, som det er udbredt i København
- ved større indkøbscentre (Føtex, Kvickly, Åcentret) som skrå- eller vinkelret parkering i lodrette forhjulstativer.
- i Midtpunktet ved den nordligste del af Nørregade (Crazy Daisy mv.) med mulighed for fast- eller aflåst cykelparkering

Det anbefales ligeledes at etablere nye eller udskifte og/eller udvide cykelparkeringer ved de mest anvendte adgangsveje til gågaden. Dvs. på Nørretorv, Ved Anlægget (bag Føtex), på Kirketorvet, på Rådhusetorvet, i den sydlige del af gågaden samt i sidegader og passager som Orla Lehmanns Gade, Flegborg/Vissingsgade, Bahne-passagen, samt flere af de mindre passager, der munder ud i Søndergade. Endvidere bør det overvejes at sløjfe et antal bilparkeringer på Søndertorv og etablere en indbydende cykelparkering til brugere af Lido-biografen.

Det anbefales ligeledes at udskifte stativerne og udvide antallet heraf på stationens vestside langs banen ud for busholdepladsen. Stativerne er ikke gode, og er desuden placeret med unødvendigt stor afstand.

I passagen ved Løveapoteket er der plads til at parkere 2 cykler i stativer

2+2 stativ. Kan anbringes hvor pladsen tillader det i gågaden

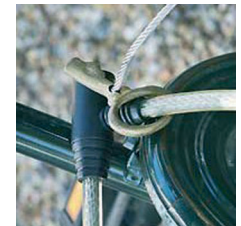
Samme type stativ med blot i enkelt udgave

Knabrostræde i København. Skråparkering med god pladsudnyttelse. Kan fx etableres i Bahnepassagen, Paladspassagen og i Orla Lehmanns Gade

Oplyste stativer som her i Odense kan etableres i Midtpunktet og på Søndertorv til at betjene Lidobiografen

.. med mulighed for at låse cyklen fast

Endelig foreslås enkelte stativer nedlagt, idet de tilsyneladende ikke bruges i praksis.

Det vil givetvis være til diskussion om der overhovedet skal parkeres cykler i gågaden. Man kan dog konstatere, at en sådan parkering allerede finder sted, og at etablering af gode parkeringsmuligheder dels vil sende et positivt signal om, at cyklister er velkomne i midtbyen, og dels vil sikre, at parkeringen kommer til at foregå mere hensigtsmæssigt, end den gør i dag. Dog vil der også være en del at hente ved at anlægge parkering tæt på gågaden, hvilket samtidig kan tjene som argument for ikke at parkere i selve gågaden.

Man kan konstatere, at parkeringsbåsene på mange af Vejles parkeringspladser er unødvendigt store, og at der er god plads på tilkørselsarealerne. Det vil derfor være muligt at omdisponere dele af disse pladser, således at der bliver plads til mere cykelparkering uden at det går ud over antallet af bilparkeringspladser.

stativer med mulighed for fastlåsning kan etableres i Midtpunktet.

De samlede forslag fremgår af appendiks 4, og er plottet ind på kort 3 på side 12.

Parkeringstyper, der er velegnet ved større indkøbscentre

